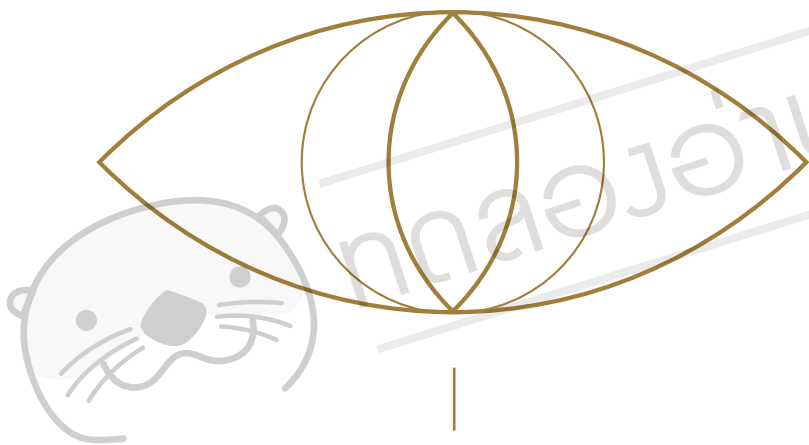

Sophia

A CAT'S TALE
ประวัติศาสตร์แมวมอง

แมวบาบา เล่า พอล คูดูนาริส เขียน
ภาณุ บุรุษรัตนพันธุ์ แปล

ก า ร อ่ า น คื อ ร า ก ร ู า น ที่ ส ำ ค ัญ

การใช้ชีวิตร่วมกับแมวคือกระบวนการการเรียนรู้
และแมวก็นสอนอะไรต่อมิอะไรให้ชนิดที่ผมเองก็คาดไม่ถึง

- พอล คูดูนาริส

หนังสือคุณภาพ
โดยอมรินทร์กรุ๊ป

Cafe ANO

HOUSE POT PIE
HOUSE on TOAST

FRIED ROBIN
CATNIP SAUCE
TO DAY.

CO. D

MILK

ขออุทิศหนังสือเล่มนี้
แด่แมวหัวใจแกร่งทั้งหลายที่สร้างประวัติศาสตร์
และแด่มนุษย์ที่มีปัญญามากพอ
จะปล่อยให้แมวเหล่านั้นทำตามใจ

คำนำสำนักพิมพ์

ทุกวันนี้คำว่า “ทาสแมว” กลายเป็นคำเรียกคนรักแมวที่ใช้กันจนชิน ซึ่งหากดูพฤติกรรมคนเลี้ยงแมวหลายคนแล้ว ก็คงไม่ผิดไปจากนั้นสักเท่าไร ทั้งพะเน้าพะนอเอาใจ เลือกสรรแต่อาหารดีๆ ยังมีกระบะทราย คอนโดแมว ชุดสวยๆ และของเล่นสารพัดที่หามาประเคนเพื่อให้ “พวกท่าน” ที่บ้านเราพอใจ แต่หลายคนมักเจอปัญหาเดียวกันคือ ไม่ว่าเอาใจเท่าไรก็ไม่เคยได้ใจเธอเลย บรรดาของแพงๆ ที่ซื้อให้ไม่เคยถูกใจ แถมยังทำทางยิ่งยโส เหยินๆ และเอาแน่เอานอนไม่ได้อีก

สรุปแล้ว แมวต้องการอะไรกันแน่ เรื่องนี้คงไม่มีใครรู้ดีเท่าแมว

หากอยากรู้จักแมวให้ลึกซึ่งคงต้องย้อนกลับไปตั้งแต่ต้นแมวบาบาจะพาเราย้อนประวัติศาสตร์กลับไปตั้งแต่มนุษย์เริ่มสร้างอารยธรรม แมวกับคนเริ่มผูกสัมพันธ์กันด้วยเรื่องสามัญ แมวจับหนู ฆ่างู ไล่แมงป่อง ส่วนคนให้อาหารและที่อยู่อาศัยกับแมว เป็นการเกื้อหนุนกันแบบที่บาบาเรียกว่า “เป็นหุ้นส่วนชีวิต”

ตลอดการเดินทางที่กินเวลาหลายพันปี มนุษย์กับแมวร่วมทำอะไรด้วยกันมามาก เราต่อสู้ในสงครามมาด้วยกัน ร่วมกันฝ่าคลื่นทะเลเพื่อค้นหาดินแดนใหม่ แมวบางตัวยอมเสี่ยงชีวิตขึ้นเครื่องบินเป็นเพื่อนเพื่อให้มนุษย์สร้างสถิติระดับโลก หรือแม้กระทั่งจับมือสู่เส้นทางฮอลลีวู้ดด้วยกันหลายครั้งแมวยังเป็นที่พึ่งทางจิตวิญญาณให้มนุษย์ และทำหลายสิ่งหลายอย่างแบบที่เราคงไม่เคยนึกว่าสัตว์ตัวเล็ก ๆ

แบบพวกเขาจะทำได้ ที่ว่ามาทั้งหมดเป็นแค่ส่วนน้อยของ
วีรกรรมเจ้าเหมียวที่น่าจดจำ ฟังแบบนี้แล้วคงคิดว่ามนุษย์
ทั้งรักและผูกพันกับแมวอย่างแน่นแฟ้นเสมอมา แต่ประวัติ-
ศาสตร์ไม่ได้มีแค่รอยยิ้มและชัยชนะ

ที่ผ่านมา แมวไม่ได้อยู่ในสถานะที่ได้รับการเคารพ
เทิดทูนและรักใคร่อยู่ตลอด บางยุคบางสมัยมนุษย์ก็ใจร้าย
ใจดำกับแมวอย่างไม่น่าให้อภัย ยามรักก็คลั่งรักเสียเหลือเกิน
แต่ยามเกลียดก็ปลิดชีวิตทั้งกันอย่างง่าย ๆ เราคิดว่าแมวเข้าใจ
ยาก แต่หากได้ลองย้อนประวัติศาสตร์อาจพบว่ามนุษย์
เข้าใจยากกว่า มนุษย์ยังตั้งตนว่าประเสริฐกว่าสัตว์อื่น แต่ก็
ประวัติศาสตร์อีกนั่นแหละที่ทำให้เราต้องกลับมาคิดว่าเป็น
เช่นนั้นจริงหรือ ในขณะที่บาบาชวนให้เรารู้จักแมวในอดีต
หลายตัว แต่สิ่งที่ได้กลับมามากกว่านั้นคือ เรารู้จักมนุษย์เอง
มากขึ้นด้วย

ประวัติศาสตร์คือกระจกชั้นดีที่สะท้อนธรรมชาติความเป็น
มนุษย์ให้เราเห็น และยังเมื่อถ่ายทอดผ่านมุมมองของ
สายพันธุ์อื่นก็ยิ่งแจ่มชัด

เราอาจบอกไม่ได้ว่าเรื่องเล่าของบาบาจะให้คำตอบ
ทุกเรื่องที่ทุกคนอยากรู้ได้หรือไม่ แต่เราเชื่อว่านอกเหนือ
จากสิ่งที่หลายคนอยากฟัง คุณจะค้นพบสิ่งอื่นๆ ในเรื่องราว
เหล่านี้ด้วย

Sophia

		สารบัญ
1	➤	บทนำ : คำเชื้อเชิญสู่การผจญภัยอันยิ่งใหญ่ โดยแมวลายสลิดผู้ทรงภูมิ
11	➤	ยุคทอง : วิพาร์ในยุคก่อนประวัติศาสตร์ และยุคอียิปต์โบราณ
55	➤	วิถีทางอันเกรี้ยวโกร : เมื่อแมวย้ายถิ่นกระจายไปทั่วเอเชีย
91	➤	ชัยชนะและความซอกซำในยุโรป : ความรู้รุ่งโรจน์และร่ำรวยของอาณาจักรวิพาร์
139	➤	การหลบหนีครั้งใหญ่ : แมวผจญทะเลในยุคต่างๆ (และวิธวิพาร์อื่นๆ)
185	➤	ห้วงเวลาแห่งการโต้ตอบ : ยุคเรืองปัญญาและจุดเริ่มต้นของแมวสมัยใหม่
229	➤	การเริ่มต้นใหม่ : เมื่อแมวลุยอเมริกา
299	➤	บทส่งท้าย : หมายเหตุจากมนุษย์ของบาบา
307	➤	บรรณานุกรม
310	➤	คำขอบคุณและเครดิตภาพถ่าย
313	➤	เกี่ยวกับผู้เขียน
314	➤	เกี่ยวกับผู้แปล
     		

บทนำ : คำเชื่อเชิญ สู่การผจญภัยอันยิ่งใหญ่ โดยแมวลายสลิค ผู้ทรงภูมิ

มนุษย์นั้นชอบบ่นเสียจริงว่าแมวเฒ่าเข้าใจยาก จริงแต่เรื่องนี้
เป็นปัญหาในหมู่สายพันธุ์ของเธอ แต่ฉันอยากจะบอกว่า
แมวด้วยกันเข้าใจกันดีไม่มีปัญหา ดังนั้นความท้าทายที่จะ
เข้าใจแมวให้ได้จึงเป็นเรื่องของพวกเขาเธอ ยิ่งไปกว่านั้น ขอพูด
ตรงๆ เลยนะว่า พวกมนุษย์นั้นละที่คิดไปเองว่ามีสิทธิ์มายุ่ง
กับธุระการการของพวกเขา

แต่อย่างไรก็ต้องยอมรับว่า เข้าใจกันเสียหน่อยก็ไม่ใช่
เรื่องเสียหาย เมื่อเธอพิจารณาตัวว่ามีเจตนาใฝ่รู้ เห็นได้จาก
การที่ลงมือเขียนหน้านี้เป็นจุดเริ่มต้น ฉันจึงขอสมทาทาน
ถ่ายทอดความรู้แก่เธอผู้มีความรู้อยู่น้อยนิด ขอคุยเสียหน่อย
ว่าเธอมาถูกที่แล้วหากอยากจะรู้เรื่องแมว เพราะไม่มีใครใส่ใจ
ในวิชานี้เท่าฉันอีกแล้ว

ว่าแต่ เธออยากจะรู้เรื่องอะไรละ

เธออาจจะอยากให้ฉันสาธยายเรื่องสายพันธุ์ต่าง ๆ อธิบายลวดลายของแมว ว่าทำไมลายหนึ่งดูเป็นสัญลักษณ์อันเลอค่า ขณะที่ลายเดียวกันไปอยู่บนแมวอีกตัวแล้วกลายเป็นตำหนิ จนกลายเป็นแมวต่ำต้อยด้อยราคา หรือบางทีเธอคงจะอยากฟังเรื่องเล่าเกี่ยวกับแมวชื่อดังทั้งจากรายการทีวีและการ์ตูน หรือไม่อย่างนั้นเรามาสันทนาการเรื่องของแมวที่โด่งดังจากอินเทอร์เน็ต ถึงขนาดมีหน้าพิมพ์อยู่บนเสื้อยืด แถมพฤติกรรมที่น่าขบขันของพวกมันยังกลายเป็นที่นิยมของคนนับล้าน

เรื่องเหล่านั้นคือสิ่งที่มนุษย์มักสนใจ ทว่ามีความย้อนแย้งในตัวเอง ถ้าหากนี่คือสิ่งที่พวกเธออยากรู้ แปลว่าพวกเธอไม่ได้อยากจะรู้จักแมวจริง ๆ หรือ! เรื่องพวกนั้นเพียงแค่เผยให้เห็นความตื้นเขินของพวกเธอ เพราะนั่นล้วนเป็นสิ่งที่ปรุงแต่งจากมนุษย์ แมวอย่างเราๆ ไม่มีตัวไหนสนหรอกว่าเราไม่สนว่าความเงาของขนแมวสักตัวจะตรงตามลักษณะที่ระบุในตำรานักเพาะพันธุ์แมวไหม เราไม่เคยตัดสินแมวด้วยกันด้วยปัจจัยนั้น และเราแทบไม่แยแสตัวการ์ตูนแมวซึ่งเป็นเหมือนตัวแทนที่แสดงพฤติกรรมหยาบกระด้างของมนุษย์ แต่เอามาถ่ายทอดผ่านร่างแมวให้เป็นที่ตลกขบขัน ส่วนแมวที่พวกเธออุ้มชูขึ้นสู่ท่าเนียบเซเลบริตี้ นั้น ก็แค่เพื่อหารายได้เข้ากระเป๋าพวกเธอเอง แต่ไม่ได้ทำให้ศักดิ์ศรีของแมวอย่างเราเพิ่มขึ้นเลยแม้แต่น้อย ภาพจำไร้แก่นสารเหล่านั้นก็แค่ตอกย้ำความเชื่อของพวกเธอว่าพวกเรามีดีแค่ความน่ารักน่าเอ็นดู เป็นสัตว์เลี้ยงเพื่อความบันเทิงของมนุษย์ จะบอกให้ว่าไม่มีแมวที่มีศักดิ์ศรีตัวไหนเขายอมลดตัวลงมาเสวนาด้วยเรื่องแบบนี้หรอก

หากเธออยากรู้จักพวกเราจริงๆ ก่อนอื่นต้องไล่ความคิดเดิมๆ ในหัวของเธอเองทิ้งเสียก่อน แล้วจงโน้มนำเรื่องราวของเราใส่เข้าไปแทน เรื่องที่ฉันจะเล่าต่อไปนี่คือเรื่องราวที่เกิดขึ้นแต่ครั้งอดีตกาล ครั้งที่ชาวเราท่องเที่ยวไปในพงไพรแห่งยุคดึกดำบรรพ์ ซึ่งตอนนั้นมนุษย์ยังไม่ต่างอะไรจากเดรัจฉาน หลายพันปีผ่านไป พวกเธอก็ได้รู้จักพวกเราสายพันธุ์ที่เปี่ยมไปด้วยความรัก คักดีศรี และความกล้าหาญชาญชัยไม่น้อยกว่าใคร มีแมวมามากมายที่สมควรได้รับการเอ่ยนาม เป็นแมวที่ประสบความสำเร็จและโดดเด่นจนกาลเวลาก็ไม่อาจลบเลือนรอยเท้าของพวกเขาไปได้ แต่อย่าคิดว่าเรื่องราวเหล่านี้จะไร้เรื่องเศร้าปะปน เพราะเรื่องของเรามีทั้งความเจ็บปวดและสูญเสียเกินจะกล่าว

เดี๋ยวก่อน บาบ่า เธอหมายถึงประวัติศาสตร์วิฬาร์อย่างนั้นหรือ เธอถามราวกับเป็นหัวข้อประหลาดอย่างนั้นแหละ บางครั้งอ๊อดตาพวกเธอก็ใหญ่คับโลก เหมารวมว่าเรื่องทั้งหมดในอดีตล้วนเป็นผลงานของมนุษยชาติ พวกเธอติกรอบกันเองให้ประวัติศาสตร์เป็นเรื่องที่วาดด้วยมวลมนุษยย์ แทบไม่เอ่ยถึงผลงานของสายพันธุ์อื่น ซึ่งถ้าไม่มีพวกเขาคอยช่วยเหลือ พวกเธอเองคงไปไหนไม่รอด จะพิสูจน์ให้ดูสักเรื่องเอาไหม ทุกครั้งที่พูดถึงพระเจ้าอะเล็กซานเดอร์มหาราช (Alexander the Great) พวกเธอพล่ำแล้วพล่ำอีกถึงชัยชนะอันเกรียงไกร กับการศึกอันห้าวหาญเร้าใจ แถมยังเอาไปเขียนถึงในตำรามากมายนับไม่หวาดไม่ไหว แต่ในหมู่พวกเธอนั้นมีใครสักคนที่เอ่ยถึงบูเซฟาโลส (Bucephalus) ในฐานะที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับผู้ที่อยู่บนหลังของมัน

ถ้าจำชื่อของมันกันได้ เธอคงมองว่านี่คือม้าศึกที่แค่

ทำตามบัญชาของพระเจ้าอะเล็กซานเดอร์ แต่ขอถามว่า ม้าตัวนี้ไม่ใช่หรือที่ให้พระเจ้าอะเล็กซานเดอร์ขึ้นไปทำศึกจนมีชัยในสมรภูมิ กล่าวหาไม่น้อยไปกว่ากัน แถมยอมเสี่ยงเอาชีวิตเข้าแลกยามที่ตะบึงสู้ศึกด้วยความเร็วปานสายลม และเมื่อยามเพลิงพล้ำก็พาสหายมนุษย์บนหลังกลับมาอย่างปลอดภัยด้วยความเร็วไม่แพ้กัน ทั้งสองไว้เนื้อเชื่อใจขนาดฝากชีวิตกันได้ทุกสถานการณ์ในฐานะหุ้นส่วนชีวิตผู้เท่าเทียมแล้วเธอยังมีหน้ามาตุ้มให้ม้าอยู่ในฐานะที่เป็นรองจากมนุษย์ ขอถามสักคำว่า พระเจ้าอะเล็กซานเดอร์จะเสด็จไปได้ไกลแค่ไหนถ้าไม่มีบูเซฟาลัส จะบอกให้นะ ก็ติดแหง็กอยู่บ้านที่แคว้นมาซิโดเนียนั่นแหละ ฉะนั้นพระองค์คงไม่มีปัญญาเดินไปถึงอียิปต์หรืออินเดียหรอก

เห็นหรือยังล่ะว่าสายพันธุ์ต่าง ๆ ล้วนมีส่วนช่วยสร้างประวัติศาสตร์ ชนิดคนละไม้คนละมือ คนละอุ้งเท้าคนละกีบ แต่ละสายพันธุ์ต่างมีเรื่องราวด้วยอดีตของตนเอง และทุกเรื่องต่างเกี่ยวพันกันชนิดแยกไม่ออก ยิ่งเรื่องประวัติศาสตร์ของคนและแมวแล้วยิ่งไม่ต้องพูดถึง เพราะความสัมพันธ์ตามปมประวัติศาสตร์ของเราสองสายพันธุ์นั้นลึกซึ้งไม่น้อยไปกว่าสายพันธุ์อื่น เรายืนเคียงข้างพวกเธอมาตั้งแต่ยุครุ่งอรุณแห่งอารยธรรม สองแขนของเธออุ้มเรานั่งบนแท่นของทวยเทพ ให้เราเป็นประจักษ์พยานถึงความรุ่งโรจน์ของพวกเธอ เราเดินเคียงบ่าเคียงไหล่พวกเธอผ่านกาลเวลาอันยาวนาน อพยพข้ามน้ำข้ามทะเลมายังดินแดนแปลกใหม่ไม่คุ้นเคย และที่ยืนเคียงข้างเธออยู่จนทุกวันนี้

แม้กระนั้นมนุษย์ก็มักมองข้ามการเดินทางของพวกเรา อยู่เสมอ ความสำเร็จของพวกเรา เธอก็มองว่าเป็นเรื่องซีปะตัว

ไม่แปลกที่ทุกวันนี้พวกเธอจะมองเราเป็นสิ่งมีชีวิตที่ต้องคอยคุ้มครอง ดูแลตัวเองไม่ได้ ต้องมีพวกเธอจึงจะอยู่รอด ความคิดแบบนี้มันทั้งหยาบหมันเราและน่าขัน เวลาที่เห็นเรามองไปนอกหน้าต่าง หรือไม่ก็พุ่งพรวดแทรกประตูที่เปิดอยู่ออกไปนอกบ้าน พวกเธอชอบเตือนกันว่า อย่าให้เจ้าแมวน้อยนำส่งสารหลุดไปนอกบ้านนะ! พวกเธอมองว่าเราคงออกไปสู่โลกภายนอกได้ไม่ถึงนาทีหรอก ถ้ารู้ว่าพวกเราพิชิตอะไรมาบ้างแล้วจะหนาว! บอกให้ก็ได้ว่า ต่อให้เป็นมนุษย์ที่ถึกที่สุดก็ทาบทมหักทักชะการอยู่รอดของแมวข้างถนนแสนสามัญไม่ได้

ส่วนพวกเธอที่ชอบมองว่าเราเป็นแคสัตว์ตัวน้อย หากอ่านเรื่องราวในหนังสือเล่มนี้แล้วจะต้องเปลี่ยนใจ นั่นจะแนะนำให้เธอรู้จักบรรดาแมวๆ ซึ่งไม่ใช่แค่ท้องมาแล้รรอบโลก แต่บางตัวยังเดินทางไปนอกโลกมาแล้ว (ยังจะมีหน้ามาเตือนว่า อย่าให้แมวหลุดออกไปนอกบ้านอีกนั่นหรือ) มีแมวซึ่งปักหลักสู้แม้ว่าโลกอยู่ในภาวะระส่ำระสาย แมวที่เลือกแล้วว่าจะอยู่กับฝ่ายไหน เป็นสหายร่วมรบถึงขนาดได้เหรียญกล้าหาญ มีแมวอื่นๆ ที่ผู้คนต่างสรรเสริญเยินยอถึงวีรกรรม อาทิแมวชื่อทริมที่เดินทางไปทั่วเจ็ดย่านน้ำในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 18 และ 19 จนเป็นที่จดจำในฐานะยอดแมวผู้ชาญสมุทของโลกร ถึงขั้นมีรูปปั้นที่ระลึกเป็นของตัวเองถึงสี่แห่ง จะมีมนุษย์วีรชนสักกี่คนที่มาวัดรอยเท้ากับเขาได้

หากเธออยากรู้จักเราอย่างถ่องแท้ เรื่องที่จะได้รับฟังต่อไปนี้จะพลิกสมองของเธอชนิดกลับตาลปัตร ถ้าเธอเชื่อว่าพวกเราเป็นสัตว์เห็นแก่ตัว เธอจะได้พบกับหลักฐานว่าแมวหลายตัวเสี่ยงชีวิตปกป้องมนุษย์ผู้เป็นที่รัก ถ้าเธอ

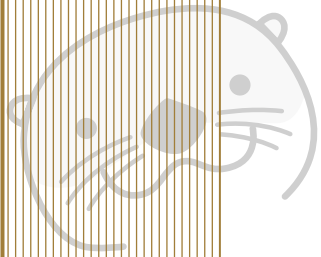
เชื่อว่าพวกเราเคยจกร้าน จงเตรียมอึ้งกับเรื่องของแมวที่ทนเหนื่อยยากฟันฝ่าภัยอันตรายนับพันนับหมื่นไมล์ไปหามนุษย์ ถ้ายังคลางแคลงใจว่าพวกเรา มีอิทธิพลมากแค่ไหน ก็จงรู้เสียด้วยว่าพวกเราคลุกคลีกับบุคคลในทำเนียบอันทรงเกียรติแห่งวงการศิลปะ วรรณคดี และการเมือง โดยเป็นแรงบันดาลใจเบื้องหลังความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ของบุคคลเหล่านั้น และหลายครั้งก็ลงเอยด้วยความผูกพันชนิดไม่ยอมให้ห่างกาย

ขณะเดียวกัน ใครก็ตามที่คิดว่าชีวิตเรามีแต่แสนสุข จะรู้ว่าตนคิดผิด เนื่องจากพวกเราต้องทนกับการโดนใส่ร้าย บ้ายสืออย่างที่ไม่ได้มีสายพันธุ์ใดเคยโดนมาก่อน ขอเตือนไว้ก่อนว่า หนังสือเล่มนี้ไม่ได้มีแต่เรื่องรื่นรมย์ เนื่องด้วยมีมนุษย์ซึ่งเคยอุ้มชูพวกเรา ก็คือมือเดียวกับที่โยนพวกเราสู่ก้นบึ้งของความสิ้นหวัง เราเองขอเสียมารยาทไม่ละเว้นข้อเท็จจริงว่าด้วยความโศกเศร้าและทุกข์ยากอย่างที่สุดของเหล่าแมว ซึ่งได้ฟังแล้วเธอคงจะเวทนาทุกข์ร้อนกับเคราะห์กรรมของพวกเรา ทว่าสัตว์โลกอย่างเรานั้นแสนทรหด ในตอนจบเธอจะรู้ว่าแมวยุคปัจจุบันอยู่รอดปลอดภัยจากคราวเคราะห์ครั้งนั้นมาได้อย่างไร หนังสือเล่มนี้น่าจะทำให้เธอรู้จักแมวตัวน้อยในห้องรับแขกบ้านตัวเองลึกซึ้งยิ่งขึ้น

เกริ่นมาพอสมควร จึงถึงเวลาแล้วที่ฉันจะเอ่ยถามว่า เธอยังสนใจอยากรู้จักพวกเราหรือไม่ หากคำตอบคือใช่ ฉันขอผายอุ้งเท้าเชื้อเชิญเธอเข้าสู่ท้องเรื่อง ฉันจะพาเธอย้อนกาลเวลากลับไปหลายศตวรรษ พวกเราจะลอยเรือผ่านผืนน้ำอันสงบนิ่งที่ส่องประกายภายใต้ดวงตะวันอันโบราณเก่าแก่ ผ่านฝั่งศิลาที่เปลี่ยนผ่านไปหลายยุคสมัย ผ่าคลื่นลมซึ่งพัดพาเราสู่ยุคปัจจุบัน การเดินทางอันยิ่งใหญ่ นั้นอยู่ใกล้

โพ้น ทว่าจุดออกเรืออยู่ใกล้แค่เอื้อม จะไปหรือไม่ก็เลือกเอา
เถอะ แต่ไหนๆก็มาถึงขนาดนี้แล้ว ฉันขอแนะนำให้รีบไป
ที่ทำเรือ เพราะเพียงพลิกหน้ากระดาน เราก็จะเทียบท่าสู่
ห้วงเวลาที่ลึกลับที่สุด

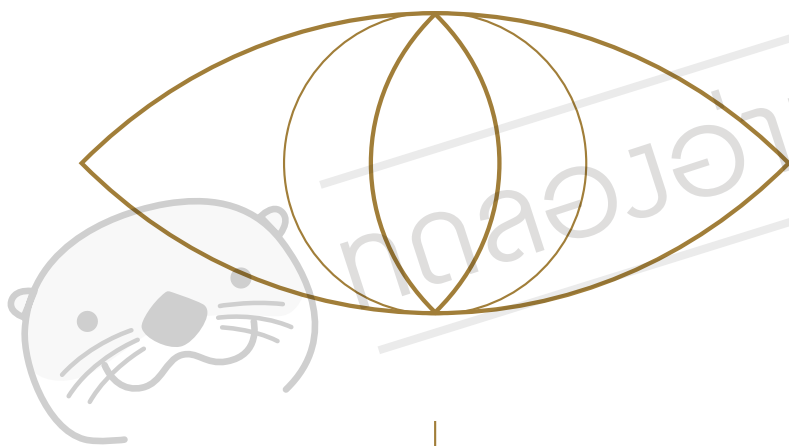

ทดลองอ่าน

A CAT'S TALE
ประวัติศาสตร์แมวเมือง

เราเหล่าวิฟาร์เป็นพันธมิตรกับมนุษย์มาช้านาน เรามอบสมญาให้หมาว่าเป็น “เพื่อนแท้” ฉะนั้นจึงขอบอกเหตุผลให้เธอเห็นต่างเสียตรงนี้จริงๆ แล้ว หลักฐานทางโบราณคดีบ่งบอกว่าแมวเป็นสหายของพวกเธอมายาวนานพอๆ กับหมา หรืออาจจะนานกว่าเสียด้วยซ้ำ พุดได้ว่าสายสัมพันธ์ระหว่างแมวกับมนุษย์นั้นยืนยาวเก่าแก่ยิ่งกว่าสกุลเงินตรา มีมาก่อนมนุษย์จะรู้จักใช้งานโลหะและก่อนภาษาเขียนด้วย เรื่องนี้สืบสาวไปจนถึงช่วงเริ่มต้นของอารยธรรม ฉะนั้นขออภิปรายด้วยเหตุและผลว่าถ้าไม่มีพวกเรา อารยธรรมของพวกเธอคงไปได้ไม่ถึงไหน ทิจิตตามประสามนุษย์คงจะบอกว่าฉันนี่คือนักไอ้อวด แต่ขอให้มองเรื่องนี้จากมุมมองของพวกเราเอง เพราะพวกเขาสำนึกบุญคุณพวกเราถึงขั้นที่เชื่อว่าเราคืออวตารของทวยเทพ ทั้งแมวและมนุษย์ก้าวเดินจากจุดเริ่มต้นอันต่ำต้อยด้วยกัน สู่ปลายทางอันสูงส่งเหนือความคาดฝัน เราจึงมาถึงยุครุ่งเรืองนั้นได้

แมวผู้เป็นมิตรของมนุษย์ในยุคแรกสืบเผ่าพันธุ์มาจาก *เฟลิส ซิลเวส-*

ทริส ไลบิกา (Felis silvestris lybica) แมวป่าสามัญซึ่งพบเห็นได้ในแถบตะวันออกใกล้และแอฟริกาเหนือ ตัวใหญ่กว่าแมวบ้านยุคปัจจุบันเล็กน้อย ขนเป็นสีน้ำตาลอ่อนลายเสือ ปู่ทวดของพวกเราเหล่านี้กับแมวลายสลิดอย่างนั้น หน้าตาคงไม่แตกต่างกันนัก แม้แมวบ้านอย่างพวกเราจะมีความลักษณะดั้งเดิมมากมาย แต่ต้องขอยอมรับเลยว่าเราไม่คู่ควรจะเปรียบเทียบกับ *เฟลิส* แห่งยุคบุกเบิกเลย เพราะแมวโบราณพันธุ์นี้ทั้งมีไหวพริบและรวดเร็วปราดเปรียวแบบที่แมวป่าเท่านั้นจะทำได้ แถมยังทรงพลังมากแม้จะเป็นสัตว์ตัวเล็ก เธอจะพบว่าความสามารถของพวกเราแมวบ้านซึ่งนานๆ จะจับinggาม่าให้กรีดกรีดกันนั้น ไม่อาจหาปรดมีฝีมือนักล่าของ *เฟลิส* ได้เลย

เป็นธรรมดาที่ *เฟลิส* จะเป็นผู้ล่าที่ดุร้ายและอันตราย วิวัฒนาการตลอดช่วงสิบสามล้านปีส่งผลให้สัตว์ประเภทแมวสามารถปรับตัวอยู่รอดได้ในสภาพแวดล้อมรอบตัว พวกเราแมวบ้านที่ถือว่าสืบสาแหรกโดยตรงจาก *เฟลิส* จึงนับว่าเป็นรุ่นพี่มนุษย์หลายรุ่น *โฮโมเซเปียนส์ (Homo sapiens)* เพิ่งจะวิวัฒน์เมื่อราว

สามแสนปีมานี้เอง ดังนั้นโปรดอย่าถือสาหากเราจะโอหังในบางโอกาส แต่นั่นก็เพราะพวกเรารู้ดีว่าแมวเป็นสัตว์ที่ผ่านการทดสอบและขัดเกลาผ่านกาลเวลามาเนิ่นนาน และฉันขอแย้งความเชื่อผิด ๆ ของพวกเธอด้วยการประกาศว่าแมวใหญ่มาก พวกเสือ สิงโต ฯลฯ เพิ่งวิวัฒนาการเมื่อสามล้านปีมานี้เอง ถ้าใครที่คิดว่าแมวบ้านคือสิงโตหรือเสื่อย่อส่วนละก็ขอให้คิดเสียใหม่ เพราะหากเป็นเรื่องเกี่ยวกับวงศ์แมวแล้ว แมวเล็กต่างหากที่ทำให้กำเนิดแมวใหญ่

อีกเรื่องที่คุณต้องคิดใหม่คือความคิดที่ว่ามนุษย์รับพวกเรามาเป็นสัตว์เลี้ยง เสียใจด้วย ความจริงก็คือพวกเราของเราเอง เพราะถึงไม่มีพวกเธอ เพลิสก็เอาตัวรอดได้สบายๆ และเขาก็ไม่ใช้สัตว์เขลาเบาปัญญาจะได้โดนมนุษย์ล่อหลอกเข้าบ้านกันง่ายๆ สัตว์อย่างเพลิสยินยอมพร้อมใจเข้าไปในชุมชนของเธอ โดยเล็งเห็นว่าเป็นการคบหาและแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน เขาจึงเลือกจะอยู่กับพวกเธอ แทนที่จะใช้คำว่าเป็นสัตว์เลี้ยง ฉันว่าเป็นหุ้นส่วนกันน่าจะเหมาะกว่า เช่นเดียวกับที่ฉันเกริ่นไว้ในบทที่

แนะนำตัวก่อนหน้านี้ อย่างนี้ค่อยเข้าเค้าใกล้เคียงความจริงหน่อย เดี่ยวจะเล่าเรื่องนี้ให้ฟังแล้วดูซิว่าเธอเห็นพ้องกับฉันไหม

ล่วงเข้าช่วงท้ายๆ ของยุคก่อนประวัติศาสตร์ นั่นคือยุคหินใหม่ เป็นเวลาที่มนุษย์ในบริเวณเมโสโปเตเมียเริ่มทำการเกษตร และพัฒนาการนี้จะส่งผลต่อไปอย่างกว้างขวาง อย่างหนึ่งคือพวกเธอต้องเลิกเร่ร่อน แล้วหันมาลงหลักปักฐาน เริ่มต้นตั้งหมู่บ้านและสร้างเมือง ฉันว่าเผ่าพันธุ์นินัสยโธ้งอย่างเธอคงจะจ๋อยเมื่อเห็นสารรูปของกระท่อมโกโรโกโสซึ่งทำจากดินเหนียวและไม้ซีก ก็ออกมาดีกว่ารังบีเวอร์ชนิดหนึ่งละ แต่พวกเธอก็มีเรื่องดีที่ต้องชม อย่างเรื่องฝีมือในการดูแลพืชไร่ที่เก่งกาจถึงขนาดมีผลผลิตส่วนเกิน ซึ่งเรื่องนี้ไม่เพียงจะเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาการของพวกเธอเอง หากยังรวมถึงสายพันธุ์อื่นๆ รอบตัวเธอด้วย

อย่างหนูทั้งชนิดตัวเล็กและตัวใหญ่ พวกสัตว์เจ้าเล่ห์พฤติกรรมสามัญ ซึ่งเราจะได้ฟังเรื่องราวของสัตว์ชนิดนี้อีกหลายตอนในหนังสือเล่มนี้ การลักขโมยจากยุ้งฉางเป็นเรื่องสะดวก

สบายสำหรับเจ้าพวกนี้ ในไม่ช้าพวกมันก็แห่กันมาหาकिनอยู่รอบๆ บ้านพวกเธอ คนก็มักเป็นเสียแบบนี้ ไม่เคยคิดอะไรให้รอบคอบ ทะนงตนว่าเพาะปลูกเก่ง แต่ไม่เคยเฉลียวแม้สักนิดว่ายังมีสัตว์อื่นที่อยากกินพืชผลของพวกเธอ! ในเมื่อไม่ได้คาดการณ์อะไรไว้ล่วงหน้า มนุษย์ก็โดนจู่โจมโดยไม่ทันได้ตั้งตัว พวกมันตีปลานมาอย่างเงียบเงียบ ว่องไว และตัวเล็กจนเธอไม่ทันสังเกต โอ้พวกตัวจ้อยจอมตะกละเหล่านี้มันกินกันจนหน้าใจ แล้วปล่อยของที่กินเหลือให้เสียหาย

มนุษย์จึงเข้าตาจน แต่ในไม่ช้า เพลิสตัวน้อยก็มีทางแก้ไข ถ้าเธอรังเกียจพวกหนู เพลิสก็พร้อมช่วยกำจัด เนื่องจากหนูก็เป็นแหล่งอาหารสำคัญของแมวดึกดำบรรพ์ แอ้มคราวนี้เหยื่ออันโอชะพากันมวนเวียนอย่างเป็นหลักแหล่ง แมวป่าดึกดำบรรพ์เลยพากันมาป้วนเปี้ยนอยู่แถวที่อยู่ของพวกเธอด้วย แน่ละ แรกๆ เขาก็ระแวงระวังพวกเธออยู่เหมือนกัน แต่พูดตรงๆ เธอโทษเขาไม่ได้หรอก ลองคิดดูว่ามองจากสายตาพวกเธอ พวกเธอดูตัวใหญ่ยักษ์เสียขนาดนั้น มนุษย์ยืนสองขาเหมือนว่าจะคล่อง-

แคล่ว ทว่าดูโง่งนงุ่มง่าม และที่น่าหงุดหงิดไปกว่านั้น พวกเธอน่ะเสียงดังหนวกหู ฉันไม่อยากถึงขั้นเรียกเธอว่า กักขฬะ แต่ต้องยอมรับนะว่า สิ่งที่พวกเธอยังขาดคือความละเอียดอ่อน ในการควบคุมโลกรอบตัว

แม้เพลิสเป็นสัตว์เล็ก แต่ก็เล็กพริกขี้หนู เขาใจกล้าบุกไปล่าเหยื่อถึงถิ่นมนุษย์ แอ้มยังเจอข้อดีอื่นๆ จากสิ่งนี้ คือเมื่อพวกเธอได้กำจัดสัตว์ผู้ล่าขนาดใหญ่ให้พ้นถิ่นเพื่อความปลอดภัยของตัวเอง ถิ่นของพวกเธอจึงกลายเป็นแดนสวรรค์อันปลอดภัยของสัตว์ผู้ล่าขนาดเล็กอย่างเราไปด้วย ที่แบบนี้แหละที่เหล่าแมวจะได้อยู่ดีมีสุข เพลิสรู้ดี ในพื้นที่ของเธอ เพลิสกลายเป็นผู้ล่าระดับเต็งหนึ่ง มีทั้งเหยื่อให้ล่าเหลือเฟือ แอ้มไม่ต้องคอยระวังสัตว์ผู้ล่าที่ขนาดใหญ่กว่า เพลิสกำจัดหนูที่คอยกำจัดผลผลิตของพวกเธออีกที และนี่คือพื้นฐานความสัมพันธ์แบบเกื้อกูลกันระหว่างแมวกับมนุษย์

แม้ว่าสองสายพันธุ์จะเอื้อประโยชน์กันและกัน แต่หนทางสู่วิมานบ้านป่านั้นยังมีอุปสรรค เพลิสเองยังสงวนท่าทีไม่ยอมไว้วางใจมนุษย์ ซึ่งรู้กันดีว่า

มนุษย์เป็นสัตว์ที่เอาแน่เอานอนอะไรไม่ได้ และฉันก็เชื่อว่ามนุษย์สมัยก่อนประวัติศาสตร์จะต้องนึกหวาดระแวงแมวป่าไม่มากนักเหมือนกัน บรรพบุรุษของเธอย่อมรู้ว่า แมวป่าที่น่าจะตัวเล็ก แต่เขี้ยวเล็บก็ร้ายนัก ขนาดหนูโดนตบทีเดียวยังไม่รอดแล้วมือคนจะเหลืออะไร

แม้จะระแวงกันขนาดนี้ แต่ความสัมพันธ์ของทั้งสองสายพันธุ์กลับยิ่งแน่นแฟ้น เป็นธรรมดาที่มนุษย์ย่อมอยากจะยื้อพวกเราไว้ใกล้ตัว ไม้ อย่างนั้นไอ้พวกหนูก็คงลั่นบ้าน กลายเป็นว่าเมื่อไรที่พวกเราล่าหนูได้เยอะ คนก็จะวางเศษอาหารเอาไว้เพื่อให้แน่ใจว่าพวกเราจะไม่ไปไหน สำหรับแมวยุคก่อนประวัติศาสตร์ เนื้อสัตว์ซึ่งปรุงสุกแล้วย่อมเป็นของแปลก ทว่าอร่อยถูกปาก แถมยังโผล่มาที่เดิมเวลาเดิมเหมือนเสก ซึ่งทำให้ชีวิตง่ายขึ้นเยอะ เฟลิสจึงรับพรณการจากพวกเธอ กระบวนการนำฟิ่งเรือเสื่อฟิ่งปาระหว่างแมวป่ากับมนุษย์คงค่อยเป็นค่อยไปช้าๆ พวกเธอค่อยๆ ชนะใจแมว ซึ่งในกรณีของ เฟลิส คงใช้เวลานานหลายศตวรรษ แต่เมื่อยังสนิทใกล้ชิดกันมากขึ้น มันก็เลย

ลงเอยแบบที่เห็นนี่แหละ

ขออนุญาตเล่าเรื่องทำนองชายฝันตรงนี้สักเล็กน้อย ฉันนึกภาพเอาไว้เหตุการณ์ของวันพลิกประวัติศาสตร์นั้นเกิดขึ้น ณ สถานที่อย่างชายขอบหมู่บ้านโกโรโกโสสักแห่งหนึ่ง ในพื้นที่ซึ่งตอนนี้เป็นประเทศอิรักไม่กี่สิริเยเมื่อสักหมื่นปีก่อน เอาเป็นว่าเรื่องเกิดยามบ่ายตะวันตกเริ่มคล้อยหลังจากที่แดดแสงกล้าจนท้องนาผืนไร่มัววโอบแดด ฉันนึกภาพชายคนหนึ่งมองไปยังพุ่มไม้ซึ่งอยู่ตรงชายขอบของหมู่บ้าน นับเป็นเส้นเขตแดนที่ชายผู้นั้นไม่เคยก้าวข้ามไป เพราะเลยจากนั้นไปคือพงไพรอันเป็นที่อยู่ของสัตว์ป่า และเมื่อเขาหันตามองที่พุ่มรกมืด ก็เห็นดวงตาแวววาวมองสวนกลับมา ดวงตาทรงรีสีเขียวเป็นประกายแบบนั้นนับสิบๆ คู่หลบอยู่ตามพุ่มไม้ตรงนั้นตรงนี้ เขารู้ดีว่าเป็นดวงตาของตัวอะไร เขาและชาวบ้านคนอื่นๆ เคยเห็นดวงตาแบบนี้มานับครั้งไม่ถ้วนเจ้าของดวงตาเหล่านั้นคือผู้ล่าศัตรูที่มารังควานพืชผลของหมู่บ้านนั่นเอง

แล้วจู่ๆ ก็มีเสียงสวบสาบของผีเท้าเล็กๆ ดวงตาในพุ่มมืดหายไป ซึ่งเหมือนกับทุกครั้งเมื่อพวกเขาเริ่ม

รู้ตัวว่ามีมนุษย์กำลังจ้องอยู่ ทว่าคราวนี้ไม่เหมือนเดิม มีดวงตาคู่หนึ่งจ้องเขม็งไม่ยอมหลบ ตาคู่นั้นคมกล้าไม่สะทกสะท้าน จ้องตบสายตาที่มนุษย์มองมา มนุษย์ค่อมตัวลงต่ำนึ่งยอง นั่นเป็นครั้งแรกที่เขาเห็นดวงตาสัตว์ป่าตัวนั้นชัดเจนแบบนี้ เขายื่นมือออกไปช้า ๆ ด้วยความรู้สึกล

กล้า ๆ กลัว ๆ ใจเต้นตึกตัก จึงเห็นว่าเบื่องหน้าเขา ณ ชายขอบของหมู่บ้านคือเจ้า เฟลิส น้อย ขนาดมนุษย์ยังสงสัยใคร่รู้จักเจ้าของดวงตาในพุ่มมีदनึกลี้ว่าจะมีแมวป่า เฟลิสสักกี่รุ่นต่อกี่รุ่นที่นึกสงสัยใคร่รู้ในสัตว์ตัวโตจอมเอะอะซึ่งยืนโหยงอยู่ตามทุ่ง เขาเองก็กล้า ๆ กลัว ๆ ไม่แพ้กัน แต่ก็ยัง

สามารถรวบรวมความกล้าก้าวออกไป
ข้างหน้า และโผล่ออกมาจากพุ่มไม้

เมื่อมนุษย์ยื่นออกไป ค่อย ๆ ลด
ต่ำลงช้า ๆ เพราะเขารู้ดีว่าเล็บของ
เจ้าตัวนี้มีพิษสง ไม่อยากหาเรื่องให้
มือโดนตะปบ ส่วนหัวของ *เฟลิส* ก็ยก
สูงขึ้นจนถึงฝ่ามือคน มนุษย์จึงได้ลูบไล้
แผ่วเบาที่ระหว่างหูทั้งสองของแมวป่า
เท่านั้นไม่พอ ยังเลยไปลูบคอจนถึง
หลัง เป็นความรู้สึกแปลกดีแท้! มือ
ของมนุษย์นั้นหยากบ้านจากงานในไร่
พอได้สัมผัสขนแมวป่าจึงรู้สึกวุ่น
หวนุ่มมือดีจัง และ...พอแค่นี้ก่อน!
เฟลิส หายวับกลับเข้าพงไพร ปล่อยให้
มือคนลอยค้างเกือ สองสายพันธุ์ผล
จากการพบกันครั้งแรกซึ่งไม่ได้มีอะไร
มากไปกว่ามือลูบหัวเพียงครั้งเดียว
เหตุการณ์เกิดขึ้นชั่วพริบตา ใครเล่า
จะคาดเดาได้ว่าการปฏิสัมพันธ์แสน
ธรรมดาคราวนั้นจะเปลี่ยนโลกของ
ทั้งสองสายพันธุ์ไปตลอดกาล

เหตุการณ์แบบเดียวกันนี้น่าจะ
เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่าตามหมู่บ้าน
ต่าง ๆ แถบตะวันออกใกล้และแอฟริกา
เหนือ เจ้า *เฟลิส* น้อยกลับมาที่พุ่มไม้
ตรงชายป่าครั้งแล้วครั้งเล่า ความตื่น
ตระหนกค่อย ๆ ลดน้อยลง *เฟลิส* เริ่ม

ออกมาห่างจากพุ่มไม้หนา ส่วนมนุษย์
เองก็กลับไปตรงปลายไร่นั้นเหมือนกัน
เขาพบว่ากรงเล็บนั้นไม่ได้ทำอันตราย
และเขาไม่ค่อยตื่นกลัวเท่าเมื่อก่อน
มือซึ่งลูบหัวแมวป่าก็เริ่มอ้อยอิ่งมากขึ้น
จากนั้นมนุษย์ก็มีเพื่อนฝูงตามมา จาก
แค่นั้น *เฟลิส* ก็เริ่มคุ้นเคยกับคนมากขึ้น
จนในที่สุด
มนุษย์ก็เชื่อใจ *เฟลิส* เข้าบ้าน ให้มา
เป็นหนึ่งในผู้อยู่อาศัย ส่วน *เฟลิส* เอง
เริ่มคุ้นมือคน เคยชินกับความสะอาด
สบาย จนละทิ้งนิสัยรักอิสระของตน

จากการไล่จับหนูมาลงเอยเป็น
ความสมัครสมานของสองสายพันธุ์
ซึ่งต่างกันลิบลับ หนึ่งในสถานที่ซึ่ง
เกิดเรื่องราวเช่นนี้คือพื้นที่ริมแม่น้ำ
ไนล์ทางตอนเหนือของทวีปแอฟริกา
น้ำซึ่งไหลหลากขึ้นเหนือมาจากป่าดิบ
ทางตอนใต้ นำพาดินตะกอนมาทับถม
ริมแม่น้ำ สะสมผ่านช่วงเวลานานนับ
พัน ๆ ปี แม่น้ำยาวสี่พันไมล์สายนี้
ไหลคดเคี้ยวผ่านทะเลทรายสะฮารา
ก่อนจะไหลออกทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
ทำให้พื้นที่แผ่นดินจะแห้งแล้งเหมือน
บริเวณอื่นของทะเลทราย ริมแม่น้ำ
ไนล์กลับมีตะกอนอันอุดมสมบูรณ์ที่
ต้นไม้และสัตว์ป่าสามารถอยู่รอด

บรรดาชนเผ่าเร่ร่อนรวมทั้งพวกต้อนปศุสัตว์หลายเผ่าค้นพบแดนสวรรค์แห่งนี้และเริ่มมาตั้งรกราก พอถึงราว 4,000 ปีก่อนคริสตกาล คนก็เริ่มเพาะปลูกเป็นหลักแหล่งไม่ผิดจากพื้นของตนในแถบตะวันออกใกล้

ถึงตอนนี้ พวกเธอคงเดาออกมาว่า บทต่อไปของเรื่องนี้จะเป็นอย่างไรมุมบ้านต่างๆ เติบโตรุ่งเรืองจนรวมกันเป็นอาณาจักรซึ่งมีชื่อว่าอียิปต์ อาณาจักรที่ยืนยงในฐานะอารยธรรมอันยิ่งใหญ่ที่สุดของโลกนานถึงสามพันปี ทว่ายังอีกพันปีกว่าเราจะไปถึงตอนที่ใครเลยจะคาดคิดว่าหมู่บ้านเหล่านี้คือจุดเริ่มต้นของอาณาจักรอันยิ่งใหญ่เช่นนั้น ชาวนาเจ้ากรรม! อุตส่าห์มีที่นาอุดมสมบูรณ์ ผลผลิตก็มากมาย แต่ยุ่งนางกลับถูกหนูถิ่นแม่น้ำนุกจะกัดกินจนเสียหาย ชาวนาเหล่านั้นหันไปพึ่งใครไม่ได้ นอกจากเฟลิส สหายของเราเอง แมวป่าตัวน้อยปรากฏตัวตามชายขอบของเมืองเหล่านี้ และพากันออกล่าหนูร้ายแห่งแม่น้ำไนล์ จนจิตใจชาวนาแถบนั้นได้ไม่ยากเย็น

สายสัมพันธ์ระหว่างสองสายพันธุ์ซึ่งก่อร่างสร้างตัวในพื้นที่แถบนี้ถือว่าแข็งแรงแน่นแฟ้นมากกว่าที่อื่นใด ใน

บรรดาสังคมยุคโบราณซึ่งรักพวกเรานั้น อียิปต์โบราณเป็นอารยธรรมที่สำคัญของคุณของพวกเรามากที่สุดก็ว่าได้ สายสัมพันธ์อันเท่าเทียมระหว่างพวกเรากับมนุษย์ มีเงื่อนไขที่พวกเขาจะต้องรับใช้พวกเรา และพวกเราก็จะรับใช้พวกเขา ทว่าเมื่อเวลาผ่านไป ภาระการดูแลรับใช้ค่อยๆ ผ่องถ่ายไปอยู่ฝั่งมนุษย์เสียเป็นส่วนใหญ่ ชาวอียิปต์ไม่เคยลืมคุณความดีของแมวซึ่งยืนหยัดเคียงข้างพวกเขาตั้งแต่ครั้งรุ่งอรุณแห่งอารยะทรัพย์สมบัติของมนุษย์และแมวจึงคละรวมกันเป็นหนึ่งเดียว เมื่อมนุษย์แห่งอาณาจักรอียิปต์ยึดดอกท้าวออกไปเป็นกองหน้าของเหล่ามนุษยชาติ เขาก็เชิญพวกเราให้ก้าวไปด้วยกัน และพวกเราก็อยู่เคียงข้างชาวอียิปต์จนวิวัฒน์ถึงสุดยอดแห่งวัฒนธรรมวิฟาร์ พร้อมกับที่พวกเขาพัฒนาถึงสุดยอดแห่งความสำเร็จของมวลมนุษย์เช่นกัน

ทำไมจึงเป็นแบบนี้ล่ะ บาบามาเมดิหรือมีเวทมนตร์อะไร จึงสามารถสะกดผู้คนแห่งฝั่งน้ำไนล์ได้ อยู่หมัด ไม่เห็นน่าแปลกใจที่เราสะกดให้พวกเขารักพวกเขาหลงได้ ขนาดเสียงร้องของเรา พวกเขายังปลาบปลื้ม

ถึงขนาดขนานนามเราตามเสียงนั้น ชาวอียิปต์โบราณใช้คำว่า มิอุ (Miu) เรียกแมวตัวผู้ และ มิอิต (Miit) เรียกแมวตัวเมีย พวกเขาคือมนุษยกลุ่มแรกที่ใช้คำเหล่านี้ ซึ่งต่อมาพวกเขารู้จักกันว่า เหมียว แต่ว่าเราสะดวกให้คนรักใคร่หลงใหลในหลายประเทศ ไม่ใช่แค่ในอียิปต์ แค่พฤติกรรมน่ารัก

ของพวกเราอย่างเดียวก็น่าจะเป็นเหตุผลที่เกินพอ ทว่าในอียิปต์มันมีเรื่องราวมากกว่านั้น ผู้คนน้อมรับเราเข้าบ้านหลังน้อยโดยคาดหวังว่าเราจะทำหน้าที่กำจัดหนู แต่ไม่รู้ที่หลังว่าพวกเราไม่ได้เก่งแต่จับหนูทั้งตัวเล็กและตัวใหญ่เท่านั้น กับแมงป่อง งูเห่า และงูแมวเซา เราก็ก่อถึงตายเช่นกัน